

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2005 M. BALANDŽIO 21 D. NUTARIMO NR. 447 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO ĮSTATYMO
ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO (TAP-22-66(3)) (TAIS NR. 22-1129)**

2022-01-31 Nr. NV-237

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: įgyvendinti Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 8, 9 straipsnių, 3 priedo pakeitimo ir 3, 4 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatas.

3. Dabartinė situacija:

- Įstatymu pakeistos šios Kelių priežiūros ir plėtros programos (toliau – Programa) nuostatos:
 - finansavimo lėšų paskirstymo valstybinės reikšmės kelių tinklui ir savivaldybių valdomiems vietinės reikšmės keliams proporcijos – 67 proc. valstybinės reikšmės keliams; 33 proc. vietinės reikšmės keliams (iš jų iki 9 proc. Vyriausybės nustatyta tvarka paskirstoma atrinktiems valstybei svarbiems vietinės reikšmės kelių objektams finansuoti);
 - atsisakyta Programos finansavimo lėšų rezervo;
 - Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmata sudaroma trejiems metams;
 - Pasikeitė Programos finansavimo lėšų planavimo ir naudojimo reikalavimai.
- Įstatyme reglamentuota, kad Vyriausybė nustato Programos finansavimo lėšų naudojimo tvarką. Programos finansavimo lėšų naudojimo tvarką įgyvendina VI Lietuvos automobilių kelių direkcija. Šio įstatymo įgyvendinimą prižiūri Susisiekimo ministerija.
- Įstatyme nustatyta, kad savivaldybių institucijos Programos finansavimo lėšas paskirsto vadovaudamosi savivaldybių tarybų nustatyta tvarka, pagal kurią turi būti sudaromos viešai skelbiamos savivaldybės interneto svetainėje ir nuolat atnaujinamos vietinės reikšmės kelių objektų prioritетinės eilės. Vietinės reikšmės kelių objektų prioritетinės eilės sudaromos ne trumpesniam kaip trejų metų laikotarpiui.

4. Projekto esmė:

- siūloma Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašą išdėstyti nauja redakcija;

Programos finansavimo lėšos naudojamos pagal Vyriausybės tvirtinamą trejų metų Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmatą, kuri rengiama vadovaujantis Susisiekimo ministerijos strateginiu veiklos planu. Einamųjų metų Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmata peržiūrima ir koreguojama iki einamųjų metų rugsėjo 15 d. vadovaujantis patikslintu valstybės biudžetu ir patikslintu Susisiekimo ministerijos strateginiu veiklos planu, taip pat atsižvelgiant į einamųjų metų Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmatos vykdymą.

- Susisiekimo ministerija kasmet iki sausio 15 d. pateikia Vyriausybei trejų metų Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmatos projektą, kuriame numatoma:
 - ✓ 67 procentus Programos finansavimo lėšų skirti valstybinės reikšmės keliams;
 - ✓ 33 procentus lėšų skirti veikloms, susijusioms su vietinės reikšmės keliais, finansuoti;
 - ✓ iki 9 procentų lėšų iš Programos finansavimo lėšų dalies (33 procentų), skirtos vietinės reikšmės keliams, paskirstoma valstybei svarbiems vietinės reikšmės kelių objektams finansuoti, kurios paskirstomos Vyriausybės nutarimu tvirtinant trejų metų Programos finansavimo lėšų

naudojimo šamata (nors Įstatyme nenustatyta, bet Susisiekimo ministerija siūlo, kad šios lėšos būtų paskirstomos Vyriausybės nutarimu).

- Programos finansavimo lėšos savivaldybių institucijoms pagal trejų metų Programos finansavimo lėšų naudojimo šamata LAKD direktoriaus įsakymu paskirstomos tik einamiesiems Programos finansavimo lėšų naudojimo metams. Antriesiems ir tretiesiems metams Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus įsakymu paskirstyti Programos finansavimo lėšų dydžiai yra preliminarūs.

- nuo 2022 m. kovo 1 d. įsigaliojusių nuostata, kad savivaldybės institucija iki finansavimo sutarties su LAKD turi parengti ir savivaldybės tarybos sprendimu nustatyti Programos finansavimo lėšų paskirstymo tvarką, sudaryti vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinę eilę ir nuolat ją atnaujinti. prioritetinėje eilėje turi būti įrašyti Programos finansavimo lėšomis finansuojami nauji kelių objektai, rekonstravimo, kapitalinio remonto darbai ir paprastojo remonto darbai, atliekami ne mažesniame kaip 1 000 kvadratinio metrų plote. Prioritetinės eilės sudaromos ne trumpesniam kaip trejų metų laikotarpiui. Programos finansavimo lėšos naudojamos savivaldybės institucijos pateiktiems ir su LAKD suderintiems kelių objektams finansuoti.

- Programos finansavimo lėšomis (9 proc. iš Programos finansavimo lėšų 33 proc. dalies) finansuojami valstybei svarbūs vietinės reikšmės kelių objektai, kurie yra valstybinės reikšmės magistralinių ar krašto kelių tęsiniai arba jų tarpusavio jungtys ar aplinkkeliai, skirti tranzitiniam eismui, taip pat vietinės reikšmės kelių objektai, vedantys į krašto apsaugos sistemos objektus. Nustatomi bendri reikalavimai tokiems kelių objektams, pateikiamas jų atrankos kriterijų sąrašas, Susisiekimo ministerija įpareigojama sudaryti Valstybei svarbių vietinės reikšmės kelių objektų atrankos komisiją.

- Susisiekimo ministerijai pavedama įtraukti į Vyriausybės tvirtinamą valstybei svarbių vietinės reikšmės kelių objektų sąrašą investicinius projektus, kurie buvo pradėti įgyvendinti vadovaujantis 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu, bet nebuvo užbaigti 2021 metais (tuo pagrindu būtų įtrauktas Baltijos prospektas Klaipėdos mieste – dėl šios nuostatos atitikimo Įstatymui buvo teikiamos pastabos, tačiau neatsižvelgta).

- pastačius Rusnės estakadą, tapo neaktualus gyventojų ir jų lengvųjų automobilių neatlygintino perkėlimo užlietu krašto kelio Šilutė–Rusnė ruožu sąnaudų kompensavimas, todėl keičiamas tai reglamentavęs atitinkamos tvarkos aprašas.

- keičiamas Kelių naudotojo mokesčio dydžių ir šio mokesčio mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos aprašas - iš apmokestinamų valstybinės reikšmės kelių sąrašo išbraukiamas kelio A12 Ryga–Šiauliai–Tauragė–Kaliningradas ruožas per Tauragės miestą, įtraukiamas kelio A20 Ukmergės šiaurinis aplinkkelis. Susisiekimo ministras įgaliojamas iki 2022 m. gruodžio 31 d. patvirtinti valstybinės reikšmės kelių, kuriais, sumokėję kelių rinkliavą, įgyja teisę važiuoti transporto priemonių valdytojais, sąrašą.

5. Derinimas: Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti visoms ministerijoms, Lietuvos automobilių kelių direkcijai ir Lietuvos savivaldybių asociacijai. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Žemės ūkio ministerija ir Vidaus reikalų ministerija pastabų neturėjo.

Projektas svarstytas 2022 m. sausio 25 d. tarpinstituciniame pasitarime, teikiamas patikslintas Projektas. Susisiekimo ministerija nurodo, kad Lietuvos savivaldybių asociacijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Aplinkos ministerijos, Krašto apsaugos ministerijos pastabos aptartos nuotolinio susitikimo metu, taip pat suderintos Krašto apsaugos ministerijos, Finansų ministerijos ir Teisingumo ministerijos pastabos.

Susisiekimo ministerijos lydraštyje nepateikta informacija dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabų įvertinimo ir atsižvelgimo į jas (2022 m. sausio 25 d. išvada Nr. NV-194).

Pažymėtina, kad Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas 2022 m. sausio 19 d. raštu kreipėsi į Vyriausybę ir rekomenduoja skirti papildomą finansavimą valstybei svarbių vietinės reikšmės

kelių objektų investiciniams projektams pabaigti; užtikrinti visų savivaldybių teisėtus lūkesčius; nustatyti aiškius ir skaidrius valstybei svarbių vietinės reikšmės kelių objektų atrankos kriterijus, kuriais vadovaujantis visos savivaldybės 2022 m. galėtų pretenduoti į papildomą iki 9 proc. finansavimą. Susisiekimo ministerija turi įvertinti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto rašte keliamus klausimus, pateikti savo nuomonę ir informuoti Komitetą.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

7. Dalykinio vertinimo išvada:

Vadovaujantis Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo nuostatomis, Vyriausybė Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmatą turi patvirtinti per mėnesį nuo valstybės biudžeto patvirtinimo, todėl siūlyčiau paankstinti sąmatos projekto pateikimo Vyriausybei terminą (vietoj siūlomo „iki sausio 15 d.“ įrašyti „per dvi savaites nuo valstybės biudžeto patvirtinimo“).

Projektas pakartotinai svarstytinas tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. +37070663787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt